

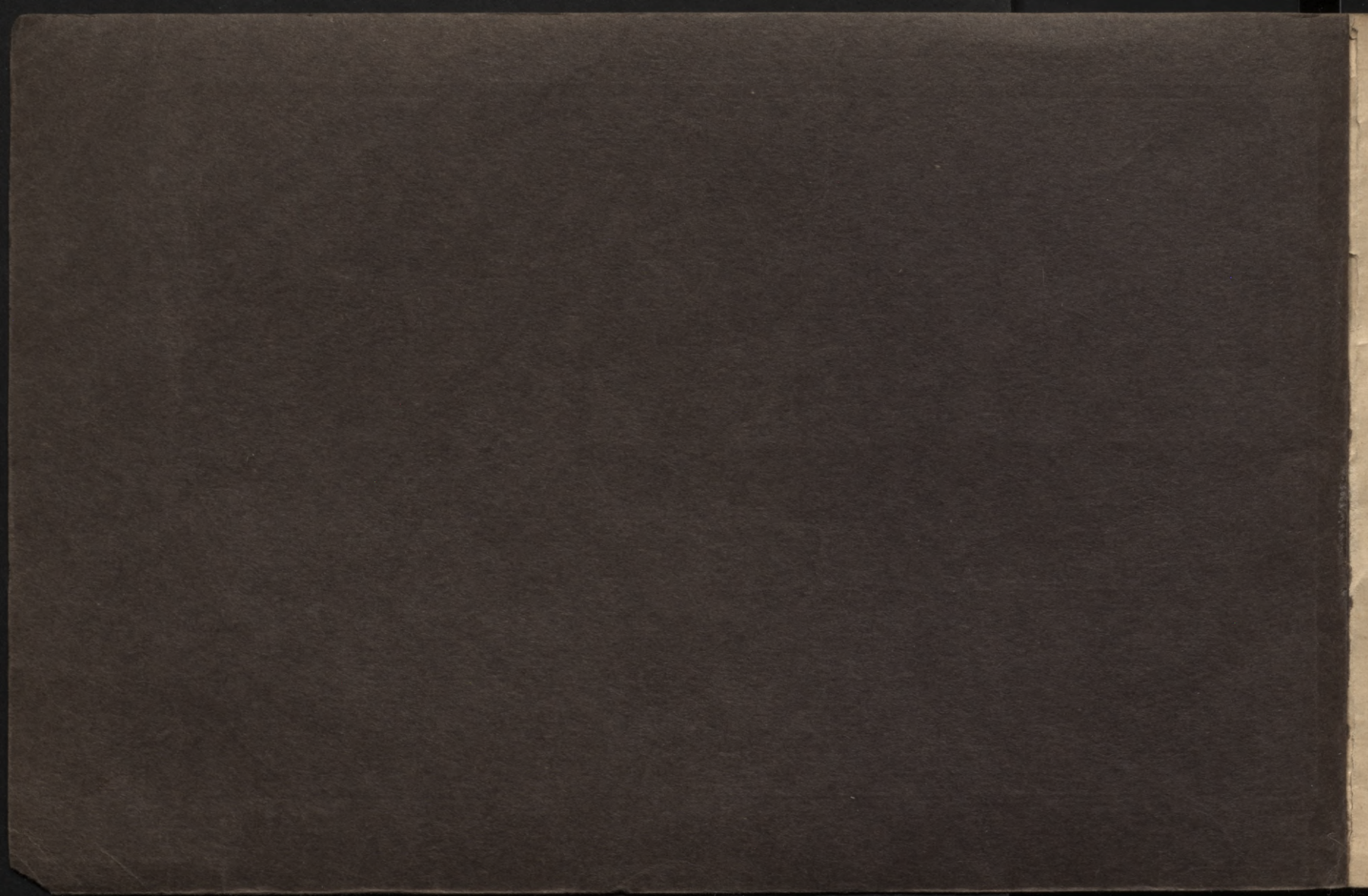
90-1

L 13

LĀTVIJAS VALSTIS
PATSTĀVĪBAS 10 GADI

INVALĪDU SAVIĀRĪBU KĀRTĪBA
LATVIJĀ

L 90-1
13

olul.
L
9

LATVIJAS VALSTS
PATSTĀVĪBAS 10 GADI

LATVIJAS KAĀA INVALĪDU SAVIENĪBAS IZDEVUMS

~~Sf 44922x~~ (K)

LATVIJAS VALSTI
BIBLIOTEKA

~~80-30-787~~

0306 M2932

Latvijas valsts desmit gadi

Desmit gadi ir īss laiks cilvēka mūžā, nemaz nerunājot par valsts mūžu. Tomēr šajā laikā Latvija ir tik daudz padarījusi, sasniegusi, ka vērts to šie atzīmēt. 1918. gadā, kad nodibinājās Latvijas valsts, mūsu zeme bija gandrīz pilnīgi izpostīta; materialās vērtības bij evakuētas uz Krieviju vai iznīcinātas no dezorganizētā krievu karaspēka daļām; vācu okupācijas vara centās atņemt vēl atlikušo. Latvijas valstij, viņas sākumā, nebija savu īpašumu un nebija arī bagātas zemes, kas varētu sagādāt ienākumus nodokļu veidā. Mūsu tautai, kurai trūka piedzīvojumu un tradīciju valsts darbā, tika uzlikts grūts pienākums: dibināt, organizēt un izveidot savu valsti.

Neraugoties uz to, ka vairāk kā septiņus gadusimteņus latvju tauta smakusi zem svešnieku (vācu un krievu) jūga, viņa vēl dzīvoja savas kulturālās un nacionālās īpatnības, kuŗas nevarēja iznīcināt ienācēju saimnieciskais un politiskais pārspēks. Po-

litiskas patstāvības doma mūsu tautā izveidojusies pakāpeniski. Mūsu tēvu tēvi 19. gadsimtenī iesāka ar saimnieciski - kulturēlo patstāvību, tad turpināja atsvabināties no svešnieku aizbildniecības pašvaldību lietās. Bet tālāk par to līdz 1917. gadam (Krievijas revolūcijai) latvji netiek, lai gan 1905. gadā (pirmajā Krievijas revolūcijā) jau mūsu tauta mēģināja prasīt autonomijas tiesības. 1917. g., revolūcijas sākumā latvji tic jaunajai Krievijas revolucionarai valdībai, gaida no tās savu tiesību atzīšanu. Visas cerības izrādījās veltas: arī revolucionarā valdība domāja tikai par krievu labklājību.

1917. g. 25. oktobrī varu Krievijā sagrāba lieliņieki. Tagad izrādījās, ka krievu armija nav spējīga pat aizstāvēt atlikušo Latvijas teritoriju pret ienaidnieku iebrukumu. 1918. g. 3. martā Brest-ļitovskas miera līgumā Krievijas valdība atteicās no Baltijas gubernām, kur ietilpst arī Latvija, dodot iedzīvotājiem tiesību pašiem noteikt piederību un

pārvaldes veidu. Ar Brestļitovskas līgumu varam skaitīt Latvijas juridisko atdalīšanos no Krievijas.

Jau pirms šī līguma noslēgšanas latvjiem bija savas nacionālas organizācijas, kas sākumā prasīja Latvijai federatīvalsts tiesības Krievijas republikā, bet, redzot Krievijas sabrukumu, sāka tiekties pēc patstāvīgas valsts. Tā kā latvju tauta bija saskaldīta divās daļās: viena daļa latvju kā bēgļi dzīvoja Krievijā, otra — dzimtenē zem vācu jūga, tad reizē nodibinājās divas organizācijas, Pēterpilī — Nacionalā Padome, Rīgā — Demokratiskais Bloks, kuŗas aizstāvēja Latvijas patstāvību caur saviem pārstāvjiem ārvalstīs un uz vietām.

1918. g. lielākā daļa sabiedrisko darbinieku no Krievijas pārbrauca Latvijā. Kad tā paša gada rudenī sabiedroto kuŗaspēks uzvar vācus, Vilhelms II. atsakās no troņa, noslēdz pamieru, tad latvju organizāciju pārstāvji vienojās par jaunās Latvijas valsts augstāko organa — Tautas Padomes sastādīšanu un valsts pasludināšanu.

Svinīgā Latvijas neatkarības proklamēšana notiek II. Rīgas pilsētas teatrī 1918. g. 18. novembrī Tautas Padomes pirmajā sēdē, kuŗa pieņem arī pirmo mūsu valsts konstitūciju — „Latvijas Tautas Padomes politisko platformu“.

Tautas Padomes darbības laikā (no 1918. g. 18. nov. līdz 1920. g. 1. maijam) Latvija pārdzīvoja

ārkārtīgi grūtus brīžus. Neievērojot pamiera noteikumus, vācu okupācijas kuŗaspēks 1918. g. decembra mēnesī sāk izvākties no Latvijas teritorijas, paņēmot līdzī visu vērtīgāko, kas mums vēl atlicies. Aizejošam vācu kuŗaspēkam pa pēdām seko lielinieku pulki. Latvijas valdība ar Kārli Ulmani priekšgalā gan enerģiski protestē pret šādu vācu rīcību, gan ķeŗas pie savas armijas organizēšanas, bet bez sevišķiem panākumiem. Nav līdzekļu! Ienākošie ziedojumi, kā arī jauno valsts un kuŗa vīru uzupurēšanās izrādās par maziem valsts grūto uzdevumu pietiekošai veikšanai. Latvijas valdība, savā galvas pilsētā — Rīgā, dabūja uzturēties tikai dažas nedēļas, jo 1919. g. 3. janvarī še ienāk lielinieki. Tautas Padome un valdība evakuējas uz Liepāju. 1919. g. pirmajos mēnešos izdodas noorganizēt nelielu kuŗaspēku Kurzemē un arī Ziemeļ-Vidzemē, pēc kam iesākās uzbrukumi lieliniekiem. Latvju kuŗaspēka daļas no dienvidiem atbalsta vācu brīvprātīgo pulki un no ziemeļiem īgauņu kuŗaspēks. 22. maijā dienvidus armija ieņem Rīgu, pēc kam lielinieki nekārtībā atkāpjas no Vidzemes.

Drīz pēc tam rodas jauni sarežģījumi. Vācu brīvprātīgie (Landeswehr'a atliekas), latvju tautas nodevēja Niedras atbalstīti, uzbrūk Ziemeļlatvijas armijai, bet 22. jūnijā kauju pie Cēsīm pazaudē. Nodevēja Niedras valdība kopā ar Golca vadītiem

vāciem atstāj Rīgu, kur atgriežas Latvijas likumīgā vara ar Tautas Padomi priekšgalā.

Fon der Golca pulku vadību Kurzemē uzņemas Bermondts, kas 1919. g. rudenī no jauna mēģina ieņemt Rīgu, bet, pateicoties latvju armijas drošsirdībai un sabiedroto flotes atbalstam, viņiem tas neizdodas. Dažu nedēļu laikā slikti apgērbtais un vāji apbruņotais Latvijas kaņaspēks galīgi padzen no savas zemes iebrucējus, Bermondta bandas. Tā 1919. g. beigās Vidzeme, Kurzeme un Zemgale bija iztīrītas no ienaidniekiem. Atlika tikai Latgale, no kuņas mūsu jaunā ar uzvarām vaiņagotā armija padzina lielnieku pulkus 1920. gada pirmos mēnešos.

Tā pagāja Latvijas patstāvības pirmais laikmets. Pasaules kara vētru izpostītā zemē bija jāvāc līdzekļi valsts pārvaldes aparata un armijas uzturēšanai. Un ne tikai tas. Latvijai ar savām asiņām bija jāaplaka katra pēda zemes, pirms viņa kļuva par mūsu zemi, bija iztīrīta no iebrucējiem — laupītājiem un apspiedējiem. Latvijas varonīgais kaņaspēks nepilnos divos gados izkaņoja Latvijas patstāvību!

Tautas Padomes laikmetam sekoja Satversmes Sapulces laikmets (1920. g. 1. maija — 1922. g. 7. novembrim). Latvijas faktiskā neatkarība bija izkaņota un nodrošināta, viņu vajadzēja ietvert patstāvīgā tiesiskā formā. 1920. g. 17. un 18. aprīlī

Latvijas tauta ievēl Satversmes Sapulci, kuņai piekrīt divi svarīgi uzdevumi: agrārās reformas un konstitūcijas izstrādāšana. Nepilnu divu gadu laikā tautas pārstāvības iestādei izdodas veikt šos uzdevumus. Ievērojot izpildamā darba plašumu un sarežģītību, to varbūt neizdevās veikt bez trūkumiem un kļūdām. Tomēr nevar noliegt Satversmes Sapulces labo gribu objektīvi un taisnīgi atrisināt gadsimtenos nodarītās pārēstības. Ar agrārās reformas likumu grib zemi koncentrēt viņas patieso apstrādātāju un brīvības cīnītāju rokās, atsavinot lielpašnieku muižas.

„Latvijas Republikas Satversme“, mūsu konstitūcija, kuņ Satversmes Sapulce pieņēma 1922. g. 15. februārī un kuņa stājās spēkā tā paša gada 7. novembrī, satura pamatnosacījumus par mūsu valsts iekārtu. Latvija ir demokratiska republika, kuņas suverenā vara pieder tautai. Augstākie valsts organi ir Latvijas tauta, Saeima (parlaments), Valsts Prezidents un ministru kabinets.

Šajā laikmetā notiek valsts iekārtas juridiska nostiprināšana ne tikai valsts iekšienē, bet arī uz ārieni. Mūsu enerģiskajiem valsts vīriem J. Čakstem, Z. Meierovicam u. c. gan izdodas panākt Latvijas atzīšanu de facto jau Tautas Padomes laikā. Ārvalstu labvēlība mums sevišķi uzsmaida pēc Latvijas armijas varonīgām cīņām. Tomēr atzīšanu de

jure ārvalstis vilcinās dot, kā mums, tā mūsu tuvākiem kaimiņiem. 1920. g. 11. augusta miera līgumā Latviju de jure atzīst Padomju Krievija, bet tas kulturālā pasaulē vēl nav sevišķs sasniegums. Tikai 1921. g. 26. janvārī sabiedrotā augstākā padome Parīzē, uz Itālijas priekšlikumu, atzīst Latviju un Igauniju de jure. Sabiedroto piemēram sekoja citas valstis. 1921. g. 22. septembrī Latviju uzņēma Tautu Savienībā.

Tā tad Latvijas patstāvības otrā, Satversmes Sapulces laikmets ir valsts tiesiskās iekārtas nostiprināšanas laikmets, kas dod Latvijas tautai juridisko pamatu savas patstāvīgās dzīves tālākai izveidošanai.

Trešais laikmets, kas iesākās 1922. g. 7. novembrī — diena, kad sanāca I. Latvijas kārtējais parlaments (Saeima), ir saimnieciskās un kulturālās dzīves nostiprināšanas laikmets. Saimnieciskā laukā daudz jau ir gan sasniegts, bet daudz vēl ko darīt. Mūsu valūta ir stabila jau no 1921. g. otrās puses. Valsts budžets katru gadu noslēdzas ar atlikumu. Valsts kasē uzkrāti ievērojami rezerves kapitāli. Tiek atjaunoti satiksmes līdzekļi. Arī

privātā saimniecība gājusi uz priekšu. Tomēr ir savi trūkumi. Daudzi uzņēmumi, sevišķi jaundibinātie, pārkreditēti — bankrotē. Un tomēr mums trūkst naudas solīdiem un dzīves spējīgiem uzņēmumiem. Liekas, ka pirmo patstāvības gadu nesavtība un uzupurēšanās aizmirsta; daži politisko partiju vīri domā tikai par savu kabatu piepildīšanu.

Kulturālā dzīve arvien vairāk izveidojas, kļūst patstāvīga un īpatnēja. Mums ir sava universitāte, plašs skolu tīkls, savas mākslas iestādes, operas, teātri, muzeji, bibliotēkas. Bet arī šie daudz ko varam vēl vēlēt.

Atskatoties uz 10 valsts patstāvības gadiem, redzam, ka padarīts liels darbs: izkarota patstāvība, izstrādāti tiesiskās iekārtas pamati, cenšamies veidot saimniecisko un kulturālo dzīvi. Neaizmirsīsim, ka vislielāko darbu veicām tad, kad mūsu valsts tikai prasīja smagu pienākumu pildīšanu, bet nekā nesniedza. Mūsu valsts nākotne būs gaiša tikai tad, ja būsīm nesavtīgi savā dzīvē un darbos! Saules mūžu Latvijai!

Ten years of the Latvian state

Ten years are a short time in a man's life, not to speak at all about a state's life. And yet Latvia has done, reached so much within this short time that it is worth while to note it. In 1918, when the Latvian State has been founded, our country had been founded, our country had been almost completely ruined; material values had been evacuated to Russia or destructed by disorganised div. of the Russian military power; the authorities of the German occupation tried to take away all that had remained. The Latvian State, at its beginning, had no property of its own, no rich territories which could have yielded some income in form of taxes. A difficult task was imposed to our people who lacked experience and tradition in regard to public work: to found, to organise and to form its state.

Though more than seven centuries the Latvian people has languished under the yoke of foreigners (Germans and Russians), it still lived its own cul-

tural and national life which could not be annihilated by the superior economical and political power of the intruders. The idea of a political independence developed in the minds of our people by degrees. Our fathers' fathers begun in the 19th century with the economic cultural independence, and then continued to get rid of the guardianship of the foreigners in matters of autonomy. But farther did the Latvian people not go until 1917 (Russian revolution), though already in 1905 (the first Russian revolution) our people tried to ask for autonomy rights. In 1917, at the begin of the revolution, the Latvian believed in the new Russian revolutionary Government, expecting from them the recognition of their rights. But all hopes proved to be vain: the revolutionary government too only cared for the welfare of the Russians.

On 25th october 1917 the bolsheviks usurped the Russian power. Now it proved that the Russian army was not strong enough to defend alone

the remaining Latvian territory against the invasion of the enemy. On 3rd march 1918 by the treaty of peace of Brest - Litowsk the Russian Government renounced the Baltic governments, which also included Latvia, leaving to the inhabitants the right of selfgovernment and the right to chose the form of their administration. By the treaty of peace of Brest - Litowsk we can consider Latvia juridically separated from Russia.

Already before the conclusion of this treaty the Latvians had their national organisations which at first claimed for Latvia the right of a federative state within the Russian republic, getting aware however, of the Russian break - down, they begun to tend towards an independent state. As the Latvian people was split in two parts: one part of the Latvian lived as fugitives in Russia, the other part — in their native country under the German yoke, — two organisations were formed at the same time, in Petersburg — the National Council, in Riga — the democratic block which defended the independence of Latvia through their representations in the foreign countries and on spot.

In 1918 the greatest part of social workers returned from Russia to Latvia. When in the same year, in autumn, the joint military power of the Allies beat the Germans, William II abdicated the

throne, armistice was concluded — the representatives of the Latvian organisations agreed upon constituting the superior organ of the young Latvian State — the Council of the People — and the publication of the State.

The solemn proclamation of the independence of Latvia took place in the II Riga Municipal Theatre on 18th November 1918, at the first meeting of the Concil of the People which also accepted our first state constitution „The political platform of the Latvian people's Council.“

Within the period of activity of the Council of People (from 18th Nov. 1918 until 1st May 1920) Latvia had to experience very hard moments, paying regard to the conditions of armistice, the German military occupation powers begun to retire from the territory of Latvian in December 1918, taking with them all what still had been left to us of valuable things. Close on their heels the leaving German military powers were followed by the bolshevist armies. The Latvian government, headed by Karlis Ulmanis, protested energetically against such German proceeding, started organising their army, but all this without particular success. No means! The donations that came in, the sacrifices of the young government and the military persons proved to be too insignificant to pro-

mote sufficiently the difficult tasks of the state. The Latvian government could stay in its metropolis — Riga — only a few weeks, for on 3rd January 1919 the bolsheviks entered the town. The People's Council and the Government were transferred to Libau. In the first months of 1919 one succeeded in organising small military powers in Courland and North - Livonia, after which commenced attacks against the bolsheviks. The Latvian military divisions were seconded in the North by the German voluntary armies, and in the North — by the Esthonian military powers. On 22nd May the Southern army took Riga, after which the bolsheviks beat a disorderly retreat from Livonia.

Soon after new complications arose. The German volunteers (remainders of the „Landeswehr“) seconded by the traitor of the Latvian people, Niedra, attacked the Northern Latvian army, but lost, on 22nd June, the battle of Wenden. The government, formed by the traitor Niedra, together with the Germans, conducted by Goltz, left with Riga, to where returned the legal Latvian power, with the People's Council at the head.

The conduct of v. d. Goltz army in Courland was assumed by Bermont, who in autumn 1919, again tried to take Riga, but thanks to the courage of the

Latvian army and the assistance of the fleet of Allies, he did not succeed in doing so. In the course of a few weeks the Latvian military power, badly dressed and poorly armed, finally expelled from its territory the intruders, Bermont's gaugs.

Thus at the end of 1919 Livonia, Courland and Esthonia were cleaned from enemies. Remained only Latgalia, from which our young army, crowned with victories, expelled the Bolshevik's armies in the first month of 1920.

So passed the first period of Latvia's independence. The country devastated by the storms of the Great War, had to collect means for supporting the administrative apparatus and the army. And not only that. The Latvian had to impregnate with their blood each inch of land before it became our earth, before it was cleaned from intruders — robbers and oppressors. The Latvian heroic military power in less than two years had gained by fighting Latvia's independence!

The period of the People's Council was followed by the period of the Constitutional Assembly (1st May 1920 — 7th November 1922). The real Latvian independence had been gained by fight and secured, now it had to be brought into a per-

manent legal form. On 17th and 18th April 1920 the Latvian People elects the Constitutional Assembly, to which two important tasks are being imposed: the agrarian reform and the elaboration of the constitutions. In less than two years the representative institution succeeded in performing these tasks. Considering the greatness and the complexity of the work to be executed, it was perhaps not possible to do it without deficiencies and faults (particularly the agrarian reform). One cannot, however, deny the good will of the Constitutional Assembly to amend objectively and truthfully the injustice done, in the course of centuries. By the agrarian reform it was intended to concentrate the soil in the hands of the fighters for freedom, by expropriating the estates of the great landowners.

The Constitution of the Latvian Republic, our constitution which the Constitutional Assembly accepted on 15th February 1922 and which entered into force on 7th November of the same year, contains the fundamental principles of the organisation of our State. Latvia is a democratic republic, where the sovereign power belongs to the People. The superior organs of the State are the Latvian People, the Saeima (parliament) the President of the State and Cabinet of Ministers. —

In this period took place the juridical confirmation of the State, not only towards the interior, but also towards the exterior. Our energetic statesmen J. Tschakste, Z. Meierovitch a. o. had succeeded already at the period of the Council of the People, in obtaining the recognition of Latvia *de facto*. The benevolence of the foreign states smiled upon us particularly after the heroic battles of the Latvian army. But as for the recognition „*de jure*“ the foreign states hesitated to pronounce it, both on us and our next neighbours. By the treaty of peace of 11th August 1920 Soviet Russia recognised Latvia *de jure*, but this was not yet a particular conquest in the eyes of the cultural nations.

Only on 26th January 1921 the Superior of the Allies in Paris, at Italy's proposal recognise Latvia and Esthonia *de jure*. The example of the Allies was followed by the other states. On 22nd September 1922 Latvia was admitted in the League of Nations.

Thus the second period of Latvia's independence the period of the Constitutional Assembly, is the period of the confirmation of the legal organisation of the State, which gave the Latvian people the juridical foundation for the further development of its independent life.

The third period, which begun on 7th November 1922 — the day of the meeting of the first Latvian Parliament (Saeima) is the period of the confirmation of the cultural and economic life. Much has already been attained in the economic life, but much has still to be done. Our currency is stable since the second half of 1921. The state budget is being drawn up every year with a balance. The treasury disposes of considerable reserve - funds. The means of communications are being restored. The private economic life has also gone forward. And yet there are deficiencies. Many concerns in particular the new foundations, — are over credited — bankrupt. And yet we want money for solid and prosperous enterprises. It seems that the unselfishness and the sacrifices of the first year of independence have been forgotten; several mem-

bers of political parties think only at the prosperity of their own pockets.

Cultural life continues to develop, it becomes independent and specific. We have a university of our own, a large net of schools, our own institutions of art, operas, theatres, museums, libraries. But also in this connection there is still much to be done.

Looking back to the 10 years of independence, we find that much has been done: the independence has been gained by fight, the foundations of the legal organisation has been elaborated, we try to develop our economic and cultural life. Let us not forget that the greatest work has been accomplished when our state only cared for fulfilling its difficult tasks, without getting anything. Our State's future will be bright only, if we are unselfish in our life and work. Eternal sun to Latvia!

Lettland — zehn Jahre

Zehn Jahre bedeuten eine kurze Frist im Leben des Menschen, wieviel weniger noch im Leben eines Staates. Trotzdem hat Lettland in dieser kurzen Zeit soviel geleistet und erreicht, dass es sich lohnt, hier näher darauf einzugehen. Im Jahre 1918 bei Gründung des lettländischen Staates war unser Land fast gänzlich zerstört; die materiellen Werte waren nach Russland evakuiert oder durch Teile der desorganisierten russischen Kriegsmacht vernichtet; das noch übriggebliebene bemühte sich die deutsche Okkupationsmacht fortzunehmen. Bei seinem Entstehen hatte der lettländische Staat keinerlei Besitz und gebot auch nicht über ein reiches Land, welches sich Einnahmen durch Steuern schaffen konnte. Unserem Volke, welchem die Erfahrung und Überlieferung in der Staatsarbeit fehlten, ward die schwere Pflicht auferlegt zu gründen, zu organisieren und den Staat auszugestalten.

Ungeachtet dessen, dass das lettische Volk länger als sieben Jahrhunderte unter dem Joche von Fremden (Deutsche und Russen) seiner Freiheit beraubt gewesen war, lebten in ihm seine kulturellen und nationalen Eigenschaften noch fort, die weder die wirtschaftliche noch politische Übermacht der Eingewanderten zu vernichten vermocht hatten. Allmählich entwickelte sich in unserer Volke der Gedanke politischer Selbständigkeit. Im 19. Jahrhundert begannen unsere Grossväter mit wirtschaftlich-kultureller Selbständigkeit und fuhren dann fort, sich in Selbstverwaltungssachen von der Bevormundung durch die Fremden zu befreien. Jedoch kamen die Letten bis zum Jahre 1917 (russische Revolution) nicht weiter, obwohl schon im Jahre 1905 (erste russische Revolution) unser Volk versuchte Autonomie-Rechte zu fordern. Bei Ausbruch der Revolution 1917 vertrauten die Letten der neuen revolutionären Re-

gierung Russlands, von dieser eine Anerkennung ihrer Rechte erwartend. Doch alle Hoffnungen waren vergebens, auch die revolutionäre Regierung hatte nur das Wohl der Russen im Auge. Am 25. Oktober rissen die Bolschewicken in Russland die Macht an sich. Jetzt zeigte es sich, dass die russische Armee nicht einmal imstande war, das übriggebliebene lettländische Territorium gegen Besetzung durch Feinde zu verteidigen. Am 3. März 1918 leistete die russische Regierung durch den Brest-Litovsker Friedensvertrag Verzicht auf die baltischen Staaten, zu welchen auch Lettland gehörte, wobei den Bewohnern das Recht zugestanden wurde, selbst über ihre Zugehörigkeit und Art ihrer Verwaltung zu bestimmen. Den Brest-Litovsker Vertrag können wir als die juridische Trennung Lettlands von Russland ansehen.

Schon vor Abschluss dieses Vertrages besaßen die Letten ihre nationale Organisation, welche anfangs die Rechte eines Federativstaates in der Republik Russland für Lettland forderte, doch schließlich den Zusammenbruch Russlands voraussehend, nach einem selbständigen Staate zu streben begann. Das lettische Volk war in zwei Teile gespalten: der eine Teil lebte als Flüchtlinge in Russland; der andere unter deutschem Joche in der Heimat, sodass gleichzeitig zwei Organisationen

gegründet wurden: in Petersburg — der Nationalrat, in Riga — der Demokratische Block, welche beide die Selbständigkeit Lettlands durch ihre Vertreter im Auslande und am Orte verteidigten.

Im Jahre 1918 kehrte der grösste Teil der sozial Arbeitenden aus Russland nach Lettland zurück. Als im Herbst desselben Jahres die Kriegsmacht der Verbündeten die deutsche besiegte, Wilhelm II. abdankte, und Waffenstillstand geschlossen wurde, einigten sich die Vertreter der lettischen Organisationen für Zusammenstellung des höchsten Organs des neuen lettländischen Staates — den Volksrat und die Staats-Proklamierung.

Die feierliche Unabhängigkeits-Proklamierung Lettlands fand am 18. November 1918 im II. Rigauer Stadt-Theater in der ersten Sitzung des Volksrats statt, welche auch die erste Konstitution unseres Staates „Politische Plattform des Lettländischen Volksrates“ annahm.

Während der Tätigkeit des Volksrats (vom 18. November 1918 bis 1. Mai 1920) durchlebte Lettland besonders schwere Momente. Ohne Rücksicht auf die Waffenstillstandsbedingungen begann die deutsche Okkupationsmacht im Dezember 1918 alles was an Wertsachen noch übriggeblieben war aus dem Territorium Lettlands herauszuschaffen. In die Fusstapfen des abziehenden deutschen Mili-

tärs traten die Regimenter der Bolschewiken. Zwar protestierte die lettländische Regierung mit Karl Ulmanis an der Spitze gegen ein solches Vorgehen der Deutschen, begann sogar eine eigene Armee zu organisieren, — jedoch ohne besonderen Erfolg. Mittel fehlten gänzlich! Die eingehenden Spenden und die Opfer des neuen Staates und das Militär erwies sich zu gering, um die schweren Aufgaben des Staates genügend zu fördern. Die lettländische Regierung konnte sich nur einige Wochen in ihrer Hauptstadt Riga halten, da am 3. Januar 1919 die Bolschewiken hierher kamen. Der Volksrat und die Regierung wurden nach Libau übergeführt.

In den ersten Monaten des Jahres 1919 gelang es, das nicht grosse Militär in Kurland und auch in Nordlivland zu organisieren, wonach die Angriffe gegen die Bolschewiken begannen. Die Teile lettischen Militärs wurden im Süden von Regimentern deutschen Freiwilligen und im Norden vom estnischen Militär unterstützt. Am 22. Mai mittags nahm die Armee Riga ein und die Bolschewiken räumten in Verwirrung Riga.

Bald darauf entstanden neue Verwirrungen. Die deutschen Freiwilligen (Überbleibsel der Landeswehr) griffen von dem Verräter am lettischen Volke, Niedra, unterstützt, die nordlettländische

Armee an, wurden jedoch am 22. Juni in der Schlacht bei Wenden geschlagen. Die Regierung des Verräters Niedra verliess zusammen mit den von Goltz geführten deutschen Truppen Riga, wohin die gesetzliche Macht Lettlands mit dem Volksrat an der Spitze zurückkehrte.

Die Führung der Regimenter von der Goltz in Kurland übernahm Bermont, welcher im Herbst 1919 Riga einzunehmen versuchte, was ihm jedoch dank der Tapferkeit der lettischen Armee und Unterstützung durch die Flotte der Verbündeten nicht gelang. Im Laufe einiger Wochen vertrieb abermals das schlecht bekleidete und schwach bewaffnete Militär Lettlands die Lettland überfallenden Bermont-Banden vollständig. So waren bis Ende des Jahres 1919 Livland, Kurland und Semgallen von den Feinden ganz befreit. Es blieb nur noch Lettgallen, aus welchem unsere junge sieggekrönte Armee bereits in den ersten Monaten des Jahres 1920 die bolschewistischen Regimenter vertrieb.

So verging die erste Zeit, wo Lettland selbständig war. Man musste Mittel suchen, um in dem vom Sturme des Weltkrieges verheerten Lande den Apparat der Staatsleitung und des Heeres aufrecht zu erhalten. Und nicht nur das, jeden Fussbreit des Landes mussten die Letten mit ihrem Blut

erkämpfen, bevor es vor den überfallenden Räubern und Unterdrückern gesäubert — unser Land wurde. In noch nicht vollen zwei Jahren errang die heldenhafte Armee Lettlands die Selbständigkeit des Landes.

Der Epoche des Volksrates folgte die der Konstituierenden Versammlung (1. Mai 1920 — 7. November 1922). Faktisch war die Unabhängigkeit Lettlands errungen und gesichert, nun galt es nur noch dieselbe in eine dauernd rechtliche Form zu bringen. Am 17. und 18. April 1920 wählte das lettländische Volk die Konstituierende Versammlung, welcher zwei wichtige Aufgaben zuteil wurden: Ausarbeitung der Agrar-Reform und der Konstitution. Im Laufe von nicht vollen zwei Jahren gelang es der Institution der Volksvertretung diese Aufgabe vorwärts zu bringen. Bei der Grösse und Verwicklung der auszuführenden Arbeit gelang es vielleicht nicht vollständig (insbesondere die Agrar-Reform) ohne Mängel und Fehler durchzusetzen. Trotzdem lässt sich der gute Wille der Konstituierenden Versammlung, die in Jahrhunderten begangenen Unrechte objektiv und auf gerechte Weise zu beseitigen, nicht ableugnen. Mit dem Agrar-Reform-Gesetz will man das Land auf seine wirklichen Bearbeiter und die Freiheitskämpfer konzentrieren, indem die Güter der Grossbesitzer enteignet werden.

„Die lettländische republikanische Konstitution“, unsere Konstitution, welche am 15. Februar 1922 von der Konstituierenden Versammlung angenommen, am 7. November desselbes Jahres in Kraft trat, enthält die Grundbestimmungen für unsere Staatsordnung. Lettland ist eine demokratische Republik, deren souveräne Macht dem Volke gehört. Seine höchsten staatlichen Organe sind das lettländische Volk, Saeim (Parlament), der Staatspräsident und das Ministerkabinet.

Während dieser Zeit fand die juridische Anerkennung der Staatsordnung nicht nur im Innern des Staates, sondern auch nach aussen hin statt. Unseren energischen Staatsmännern J. Tschakste, S. Meierowitz und anderen gelang es, die Anerkennung Lettlands, schon während der Zeit des Volksrates de facto durchzusetzen. Das Wohlwollen der ausländischen Staaten lächelte uns insbesondere nach heldenhaften Kämpfen der lettländischen Armee. Trotzdem verzögerte sich, sowohl uns gegenüber, wie auch unseren nächsten Nachbarn, die Anerkennung de jure durch die fremden Staaten. Zwar wurde im Friedensvertrage vom 11. August 1920 Lettland de jure von Räterussland anerkannt, doch war solches für die Kulturwelt noch keine Errungenschaft. Erst am 26. Januar 1921 erkannte der Hohe Rat der Verbündeten in Paris

auf Vorschlag von Italien, Lettland und Estland de jure an. Diesem Beispiele der Verbündeten folgten bald andere Staaten. Am 22. September 1921 wurde Lettland in den Völkerbund aufgenommen.

Somit ist die zweite Epoche der Selbständigkeit Lettlands, die der Konstituierenden Versammlung, die Epoche in welcher die rechtliche Ordnung des Staates gefestigt wurde, was dem lettlandischen Volke den juridischen Grund gab sein selbständiges Leben weiter zu gestalten.

Die dritte Epoche, welche am 7. November 1922, am Tage wo das erste lettländische ordentliche Parlament (Saeim, zusammentrat, ist die Epoche der Befestigung des wirtschaftlichen und kulturellen Lebens. Auf wirtschaftlichen Gebiet ist schon manches erreicht worden, jedoch noch vieles ist zu leisten übrig geblieben. Schon seit der zweiten Hälfte des Jahres 1921 ist unsere Valuta stabil. Das Staats-Budget wird jedes Jahr mit einem Überschuss abgeschlossen. In der Staatskasse haben sich bedeutende Reservekapitale angesammelt. Die Verkehrsmittel wurden erneuert. Auch die private Wirtschaft ging vorwärts. Trotzdem aber sind noch Mängel vorhanden. Viele Unternehmen, insbesondere die neugegründeten, haben zu viel Kredit erhalten und sind bankrott. Dage-

gen fehlt den soliden und lebensfähigen Unternehmen Geld. Es scheint, dass die Uneigennützigkeit und Aufopferung im ersten Jahre der Selbständigkeit vergessen ist; verschiedene Männer politischer Parteien denken nur daran, ihre eigenen Taschen zu füllen.

Das kulturelle Leben wird immer mehr und mehr ausgestaltet, es wird selbständig und charakteristisch. Wir haben eine eigene Universität, ein weit ausgebreitetes Schulnetz, eigene Kunstanstalten, Opern, Theater, Museen und Bibliotheken. Aber auch hier gibt es noch viel zu arbeiten und zu schaffen.

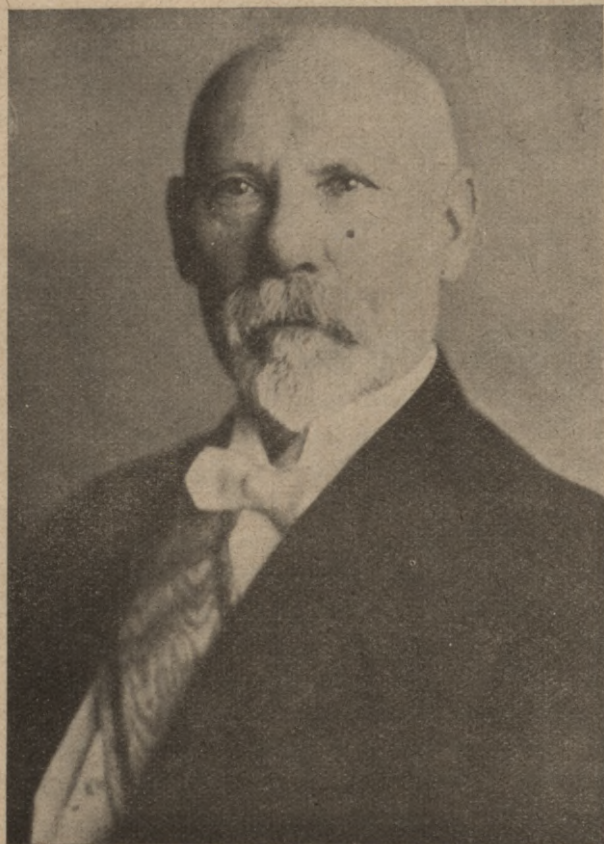
Wenn man auf die zehn Jahre der Selbständigkeit des Staates zurückblickt, so muss man sagen, dass grosse Arbeit geleistet wurde; Selbständigkeit wurde errungen, das Fundament zur rechtlichen Ordnung gelegt. Hoffen wir auf die Ausgestaltung unseres wirtschaftlichen und kulturellen Lebens. Vergessen wir nicht, dass die allergrösste Arbeit geleistet wurde, als unser Staat nur die Erfüllung schwerer Pflichten fordern konnte, als er noch nicht imstande war etwas zu bieten. Nur dann geht unser Staat einer leuchtenden Zukunft entgegen, wenn wir uneigennützig leben und arbeiten werden! Heil Lettland!

Neatkarīgā Latvija un tās veidotāji

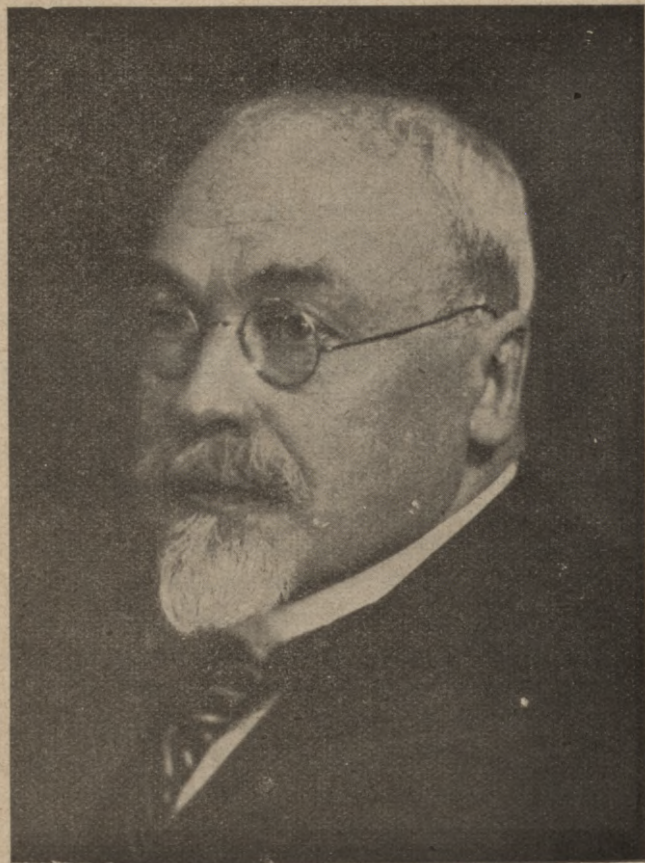
LATVIJAS VALSTI
BIBLIOTEKA

90-30.785

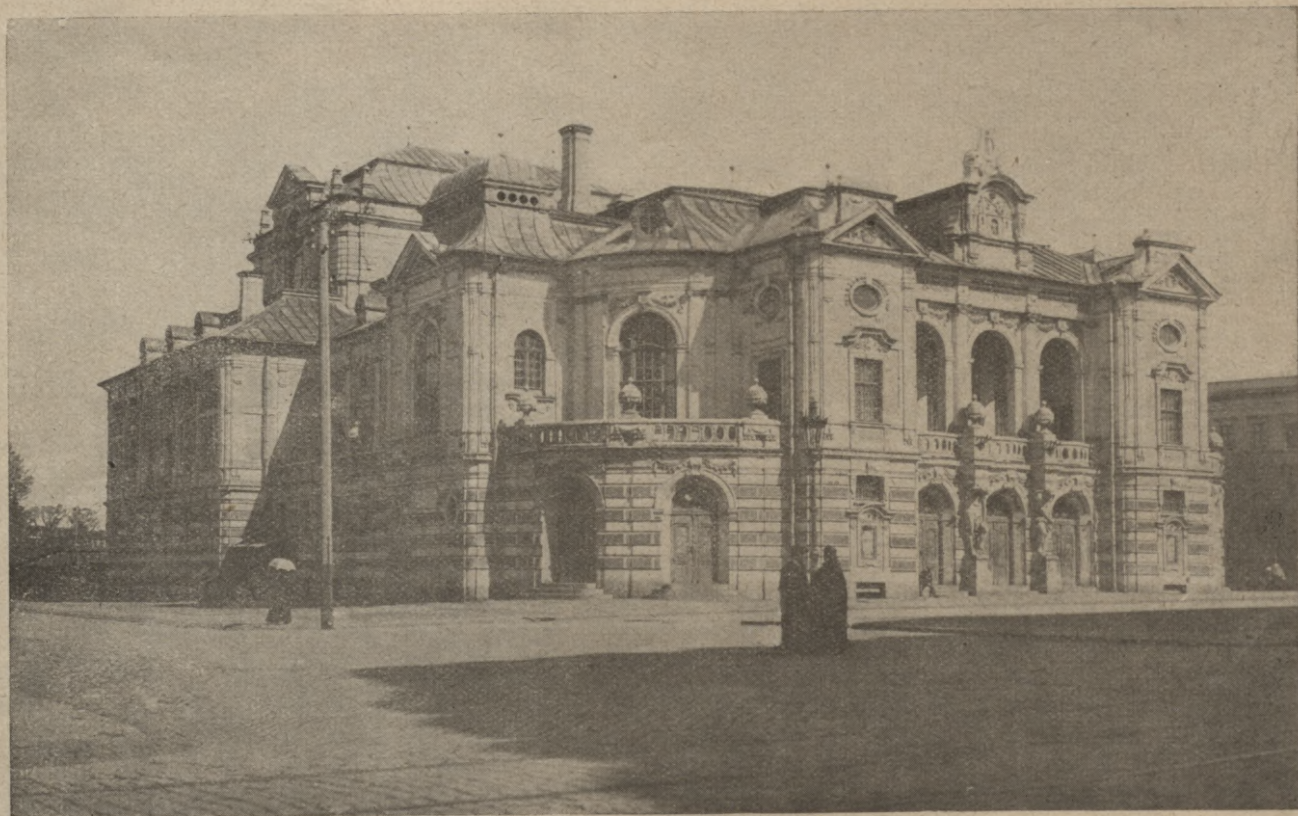
Valsts prezidenti — Staatspräsidenten

J. Čakste †

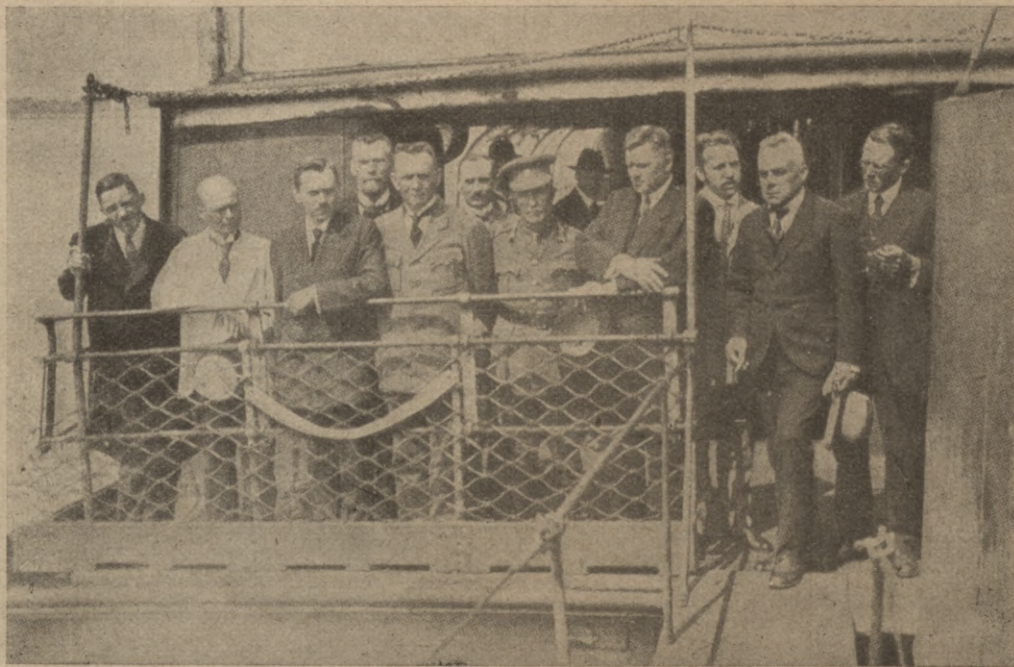
G. Zemgals

Nacionalais teatrs, kurā tika proklamēta Latvijas valsts
National-Theater, von welchem die Unabhängigkeit Lettlands proklamiert wurde

Latvijas valsts proklamēšana 1918. g. 18. novembrī
Proklamierung des lettländischen Staates, 18 Nov. 1918

Pagaidu valdība uz kuģa „Saratovs“ Liepājas ostā, 1919. g.
Die zeitweilige Regierung auf dem Dampfer „Saratow“ im Libauschen Hafen im Sommer 1919

Pagaidu Valdības sagaidīšana Rīgā 1919. gada 8. jūlijā
In Erwartung der zeitweiligen Regierung in Riga, 8 Juli 1918

Tautas padomes sēde 1918. gada decembrī Rīgā
Sitzung des Volksrats — Dezember 1918 in Riga

Latvijas Satversmes Sapulces atklāšanas akts 1. maijā 1920. g.
Akt der Eröffnung der Lettländischen Konstituierenden Versammlung 1 Mai 1920

1988

Manifestanti sarīko automobilī Latvijas atzīšanas „de jure“ dienā
Manifestanten schmücken ein Automobil am Tage der Anerkennung Lettlands „de jure“

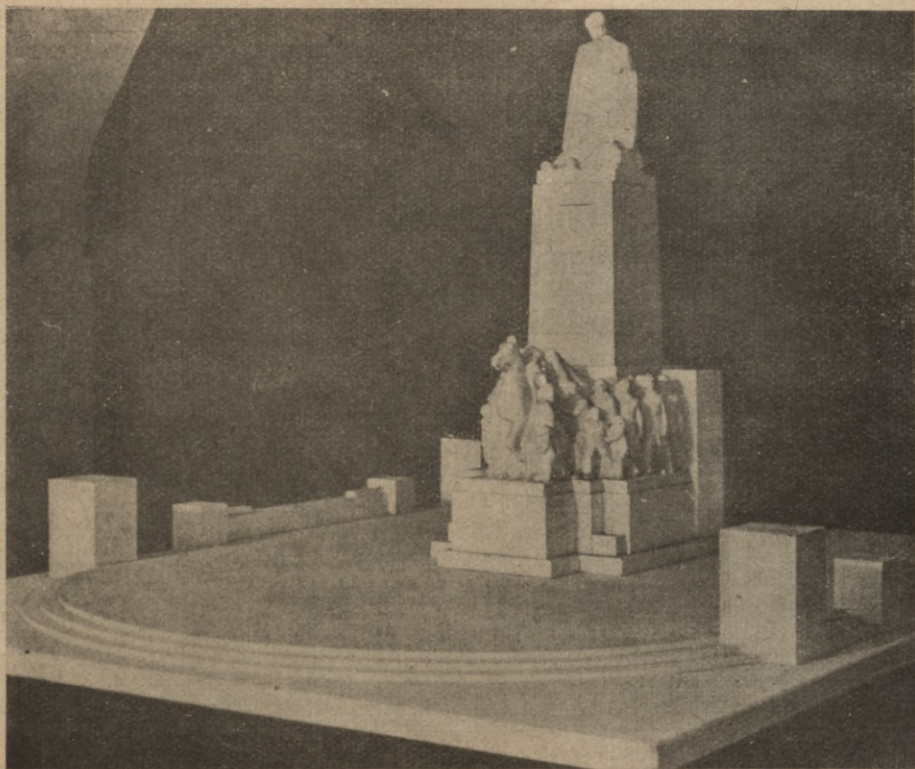

Manifestācijas Latvijas valsts „de jure“ atzišanas gadījumā 27. janv. 1921. g.
Manifestation anlässlich „de jure“ Anerkennung des lettländischen Staates 27 Januar 1921

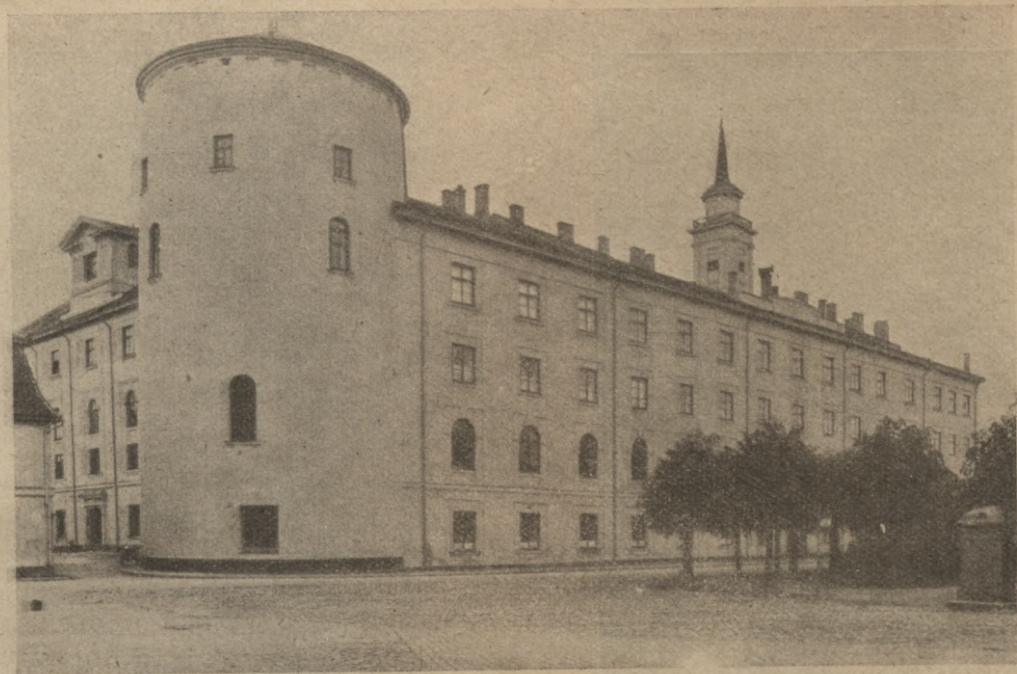
1990

Latvijas un Padomju Krievijas miera līguma parakstīšana 11. aug. 1920. g.
Unterzeichnung des lettländischen und Sowjetrussischen Friedensvertrages 11 August 1920

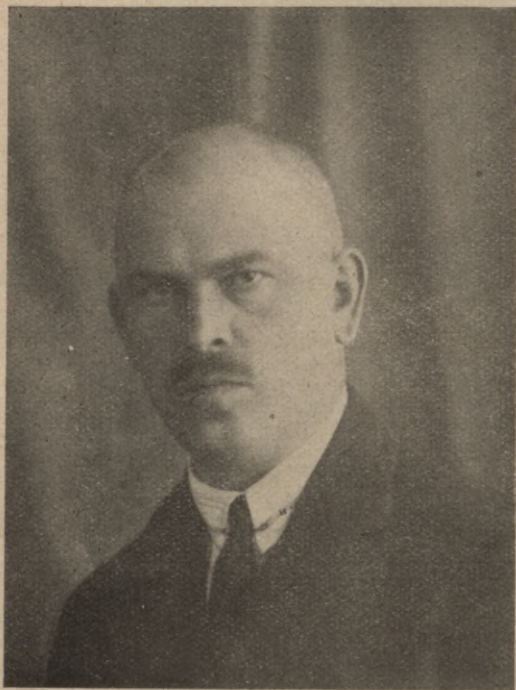

Apstiprinātais Brīvības pieminekļa projekts
Bestätigtes Projekt des Freiheitsdenkmals

Valsts Prezidenta pils
Schloss des Staats-Präsidenten

Saeimas prezidenti — Präsidenten des Saeims

J. Vesmans

Dr. P. Kalniņš

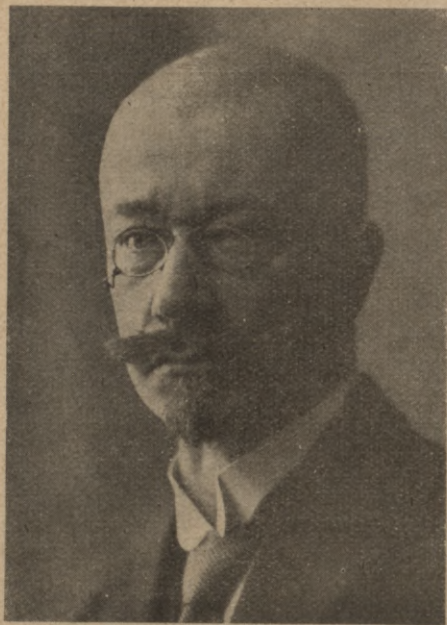
Ministru prezidenti — Ministerpräsidenten

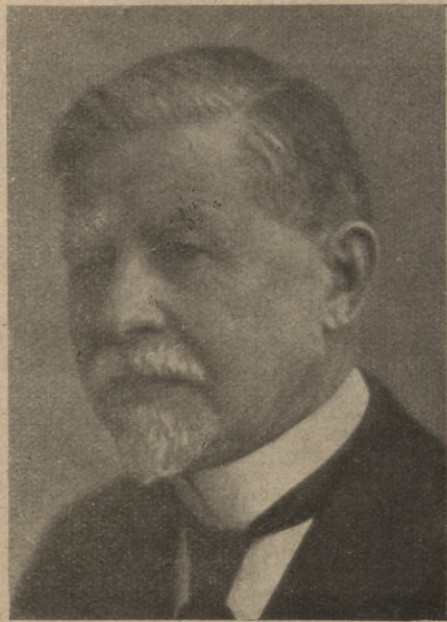
K. Ulmanis

Z. Meierovics †

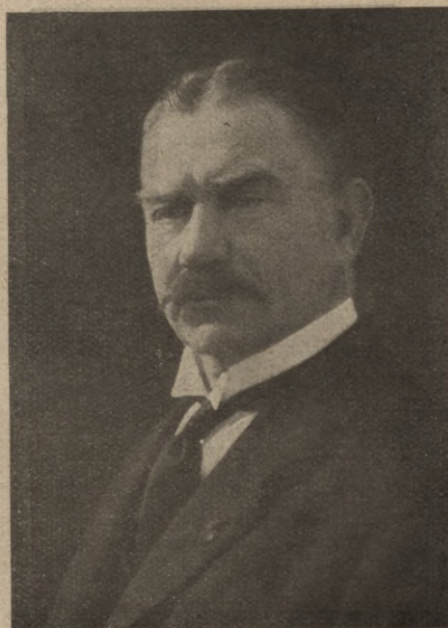
V. Zamuels

J. Paujks

H. Celmiņš

A. Alberings

M. Skujenieks

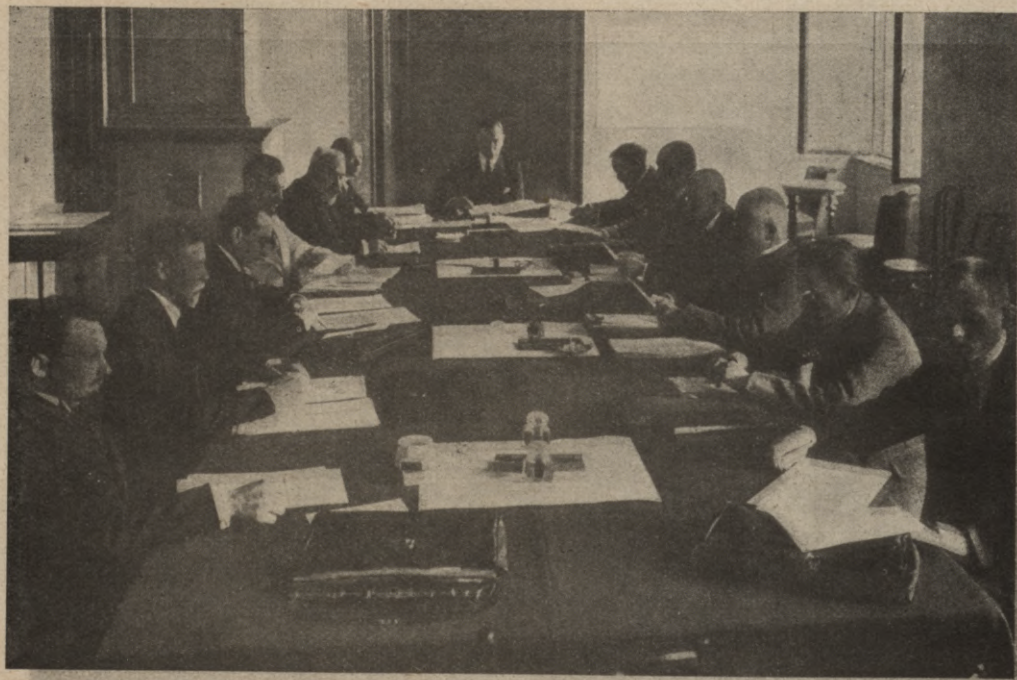

P. Juraševskis

Ministru kabineti — Ministerkabinette

Latvijas pirmais ministru kabinets K. Ulmaņa vadībā
Erstes lettländisches Ministerkabinett unter Leitung von K. Ulmanis
1918 18 XI — 1919 13 VII

Z. Meierovica ministru kabinets
Ministerkabinett S. Melerowiz
1921 19 VI — 1923 27 VI

1993
22

A. Alberinga ministru kabinets
Ministerkabinett A. Albering
1926 7 V — 1926 18 XII

M. Skujenieka ministru kabinets
Ministerkabinett M. Skujeniek
1926 19 XII — 1928 23 I

P. Juraševska ministru kabinets
Ministerkabinetti P. Juraschewsky
1928 24 I

Saelmas nams
Saelma-Gebäude

Frakciju lideri — Leader der Fraktionen

A. Bergs

A. Klive

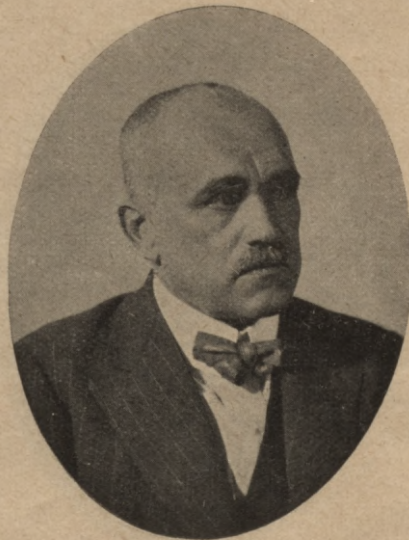
A. Kviesis

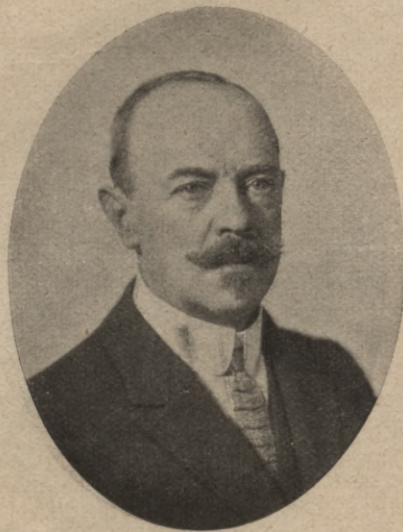
A. Briedis

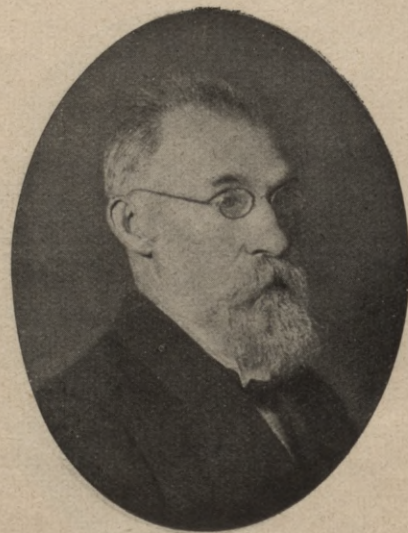
K. Ulmanis

P. Šimans

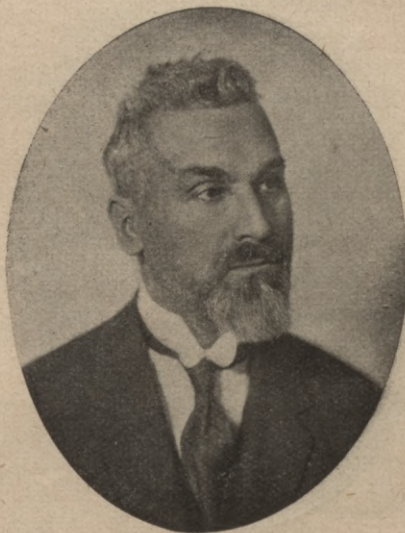
V. Firks

J. Jupatovs

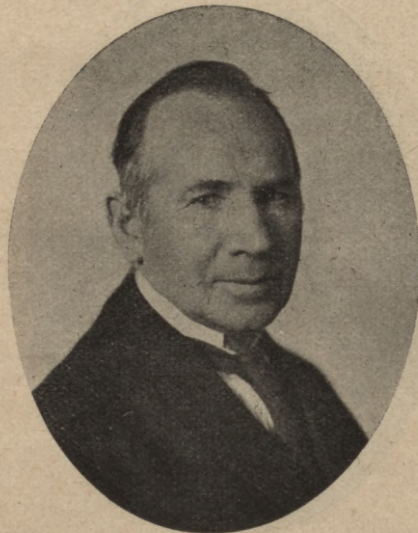
J. Pommers

M. Nuroks

M. Dubins

F. Trasuns †

J. Trasuns

O. Nonācs

K. Dišlers

R. Lindiņš

A. Rudevics

F. Clelens

Dr. Fr. Menders

J. Celms

Armija, viņas cīņas un vadoņi

Virspavēlnieki — Oberkommandierende

Blj. virspavēlnieks O. Kalpaks †

Blj. virspavēlnieks J. Zemītans †

Bij. armijas virspavēlnieks J. Balodis

Bij. armijas komandiers ģen. Radziņš

Armijas vadoņi — Armeekommandierende

Armijas komandiers ģen. M. Penķis

Ģen. K. Goppers

Gen. A. Auzans

Gen. R. Bangerskis

Gen. Francis

Gen. J. Kalniņš

Gen. E. Kalniņš

Admirals A. Kaizerlings

Latvijas Armijas Virspavēlnieka Štābs
Stab des Oberkommandierenden der Lettländischen Armee

Armijas Virspavēlnieka Štaba apspriede
Beratung des Stabs des Armee-Oberbefehlshabers

Latgales divīzijas štabs pēc Bermonda izdzīšanas Daugavgrīvā
Lettgallischer Divisions-Stab nach Vertreibung Bermonds aus Dünamünde

Ierakumi gar Daugavas malu Rīgā 1919. gadā
Verschanzungen längs dem Dünaufer, Riga 1919

Libekas tilts Rīgā, 1919. g., 11. IX
Lübecker Brücke im Riga, 1919 11 IX

Rīgas aizstāvētāji Bermonta uzbrukuma dienās Daugavas malā
Verteidiger Rigas am Dünaufer während des Angriffs durch Bermont

Latvijas armijas ziemeļgrupas ienākšana Rīgā jūlijā 1919. g.
Einzug der lettländischen Nordarmee in Riga im Juli 1919

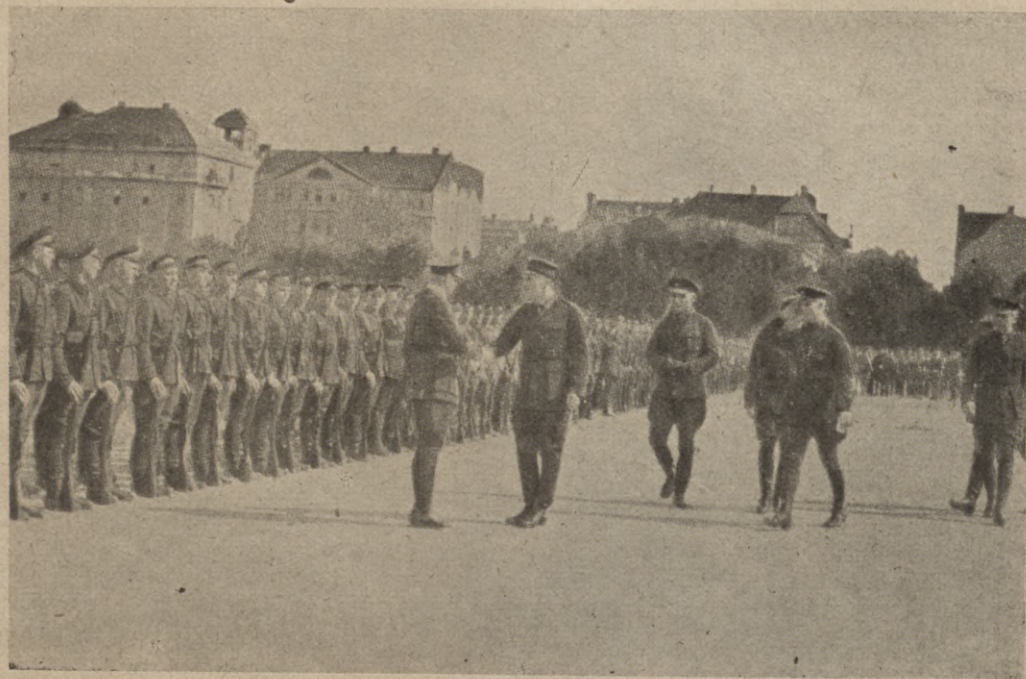
Pretlielinieku fronte Latgalē 1919. gadā
Front gegen die Bolschewisten Lettgallen 1919

Ziemeļu Latvijas armija pie Brīvības vārtiem 1919, pirms ienākšanas Rīgā
Die Nord-Lettländische Armee an der Freiheitspforte 1919 vor dem Einzug in Riga

Ziemeļu armijas brīvprātīgie 1919. gadā
Freiwillige der Nordarmee 1919.

Latvijas Kara skolas pirmais virsnieku izlaidums
Erste Entlassung von Obersten der Lettländischen Militärschule

Valsts Prezidents J. Čakste izdala pirmos Lāčplēša ordenus
Staatspräsident J. Tschakste verteilt die ersten Bärenotter-Orden

Ministru prezidents K. Ulmanis pieņem parādi 1920. gadā
Ministerpräsident K. Ulmanis nimmt die Parade ab 1920

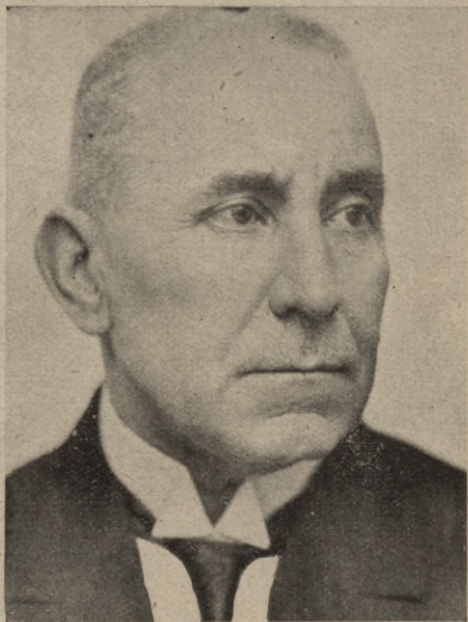
Skats pie Daugavas malas Rīgā 1919. gadā
Ansicht vom Dünauf Riga 1919

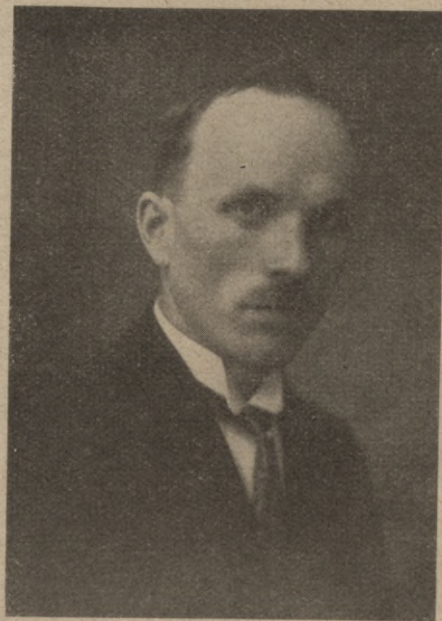
Latv. Sarkanā Krusta nams
Haus des Lettländischen Roten Kreuzes

Pirmais Latvijas Sarkanā Krusta priekšnieks prof. Dr. Jankovskis
Erster Chef des Lettländischen Roten Kreuzes Prof. Dr. Jankowsky

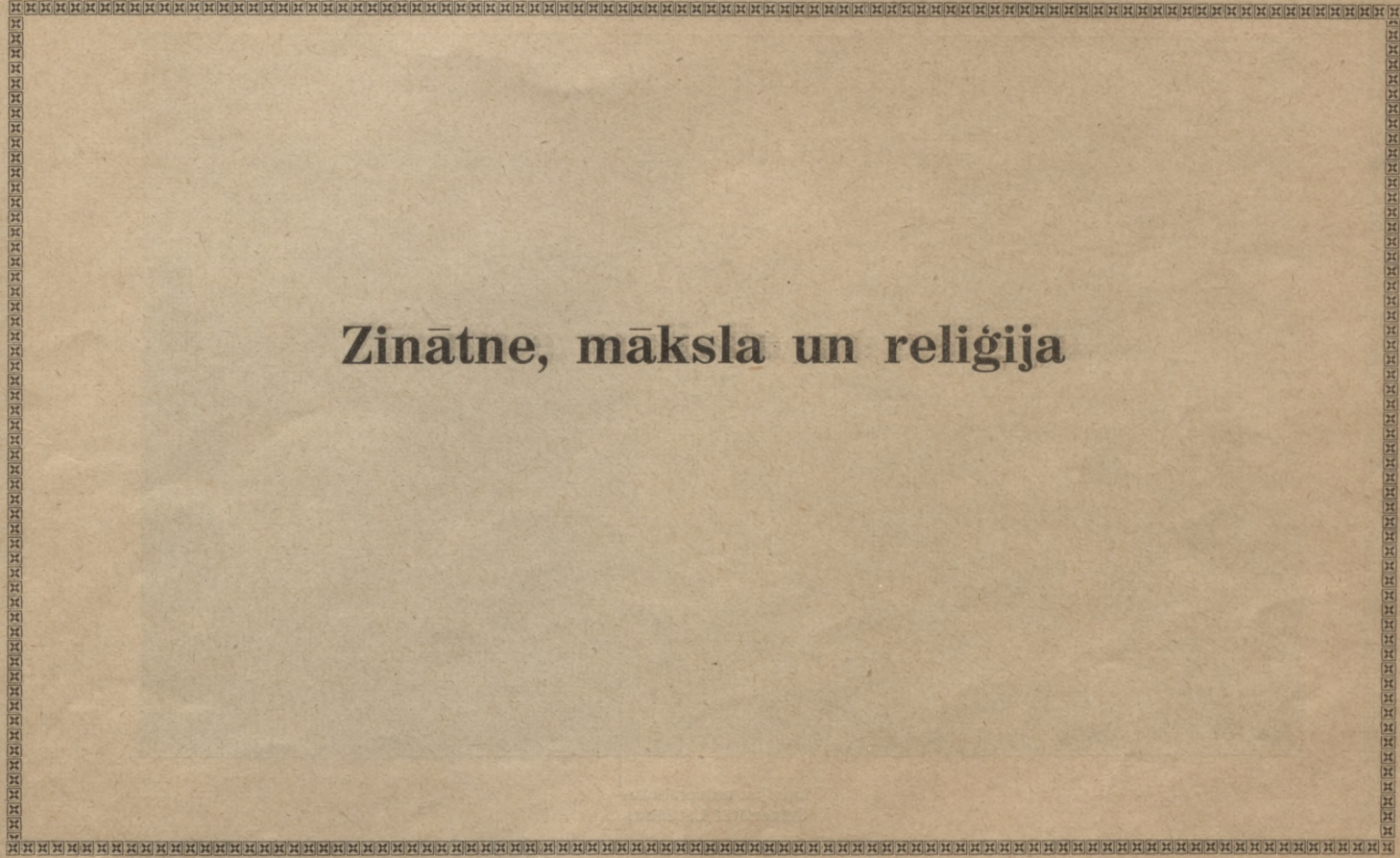
Latvijas Sarkanā Krusta priekšnieks Dr. Kasparsons
Chef des Lettländischen Roten Kreuzes Dr. Kasparson

Latvijas Sarkanā Krustu ģenralsekretārs Akmens
Generalsekretär des Lettländischen Roten Kreuzes Akmens

Goda sardze pie svētās uguns Brāļu kapos Rīgā 1925. g.
Ehrenwache am heiligen Feuer auf dem Bruderfriedhofe zu Riga 1925

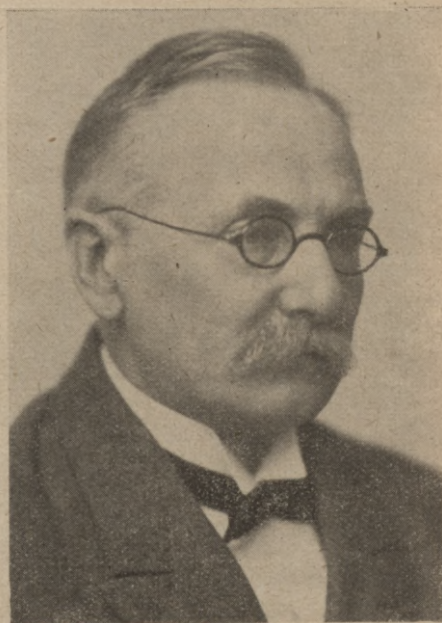
Zinātne, māksla un reliģija

Latvijas universitāte
Universität Lettlands

Pirmais rektors prof. E. Laube

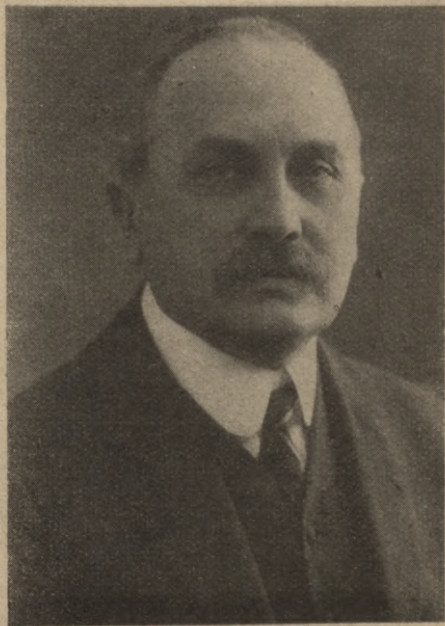
Bij. rektors E. Felsbergs

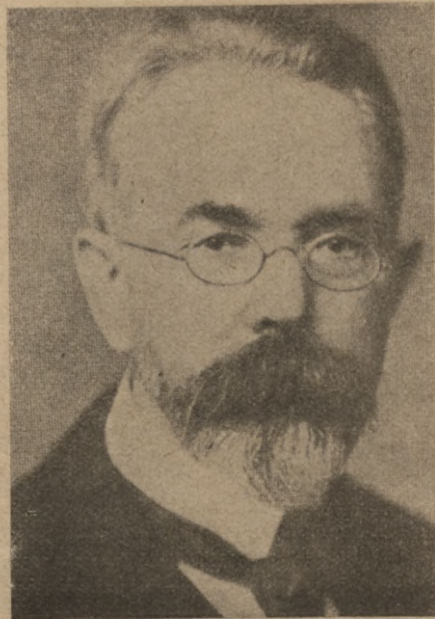
Bij. rektors J. Ruberts

Bij. rektors Tentels

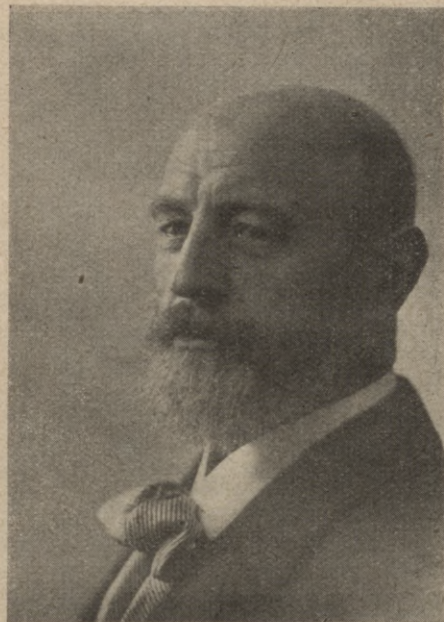
Tagadējais rektors prof. Dr. M. Zīle

Prof. Dr. K. Balodis

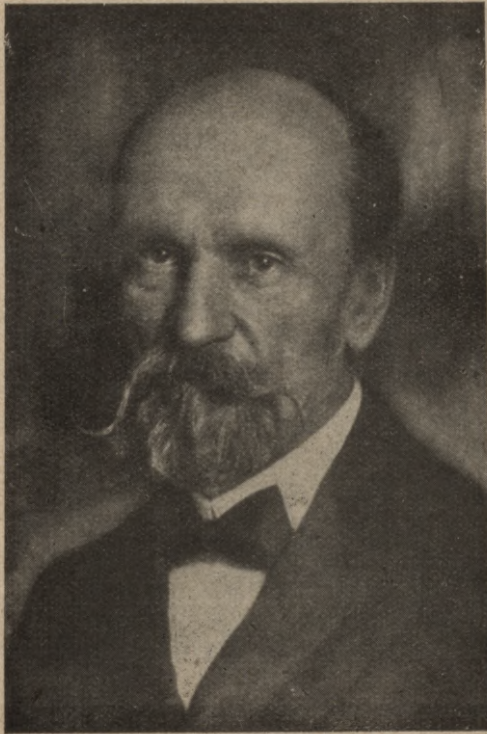

Mākslas akadēmijas rektors prof. akademiķis V. Purvits

Konservatorijas rektors prof. J. Vītols

Literati — Literaten

J. Rainis

J. Akuraters

Nacională opera
National-Oper

Dirigents T. Reiters

A. Kaktiņš

R. Bērziņš

J. Niedra

Milda Brechman-Stengel

A. Benefeld

Reliģiju virsgani — Religiöses Oberhaupt

Ev. luterticīgās baznīcas bīskaps Irbe.
Irbe, Bischof der Ev.-luth. Kirche

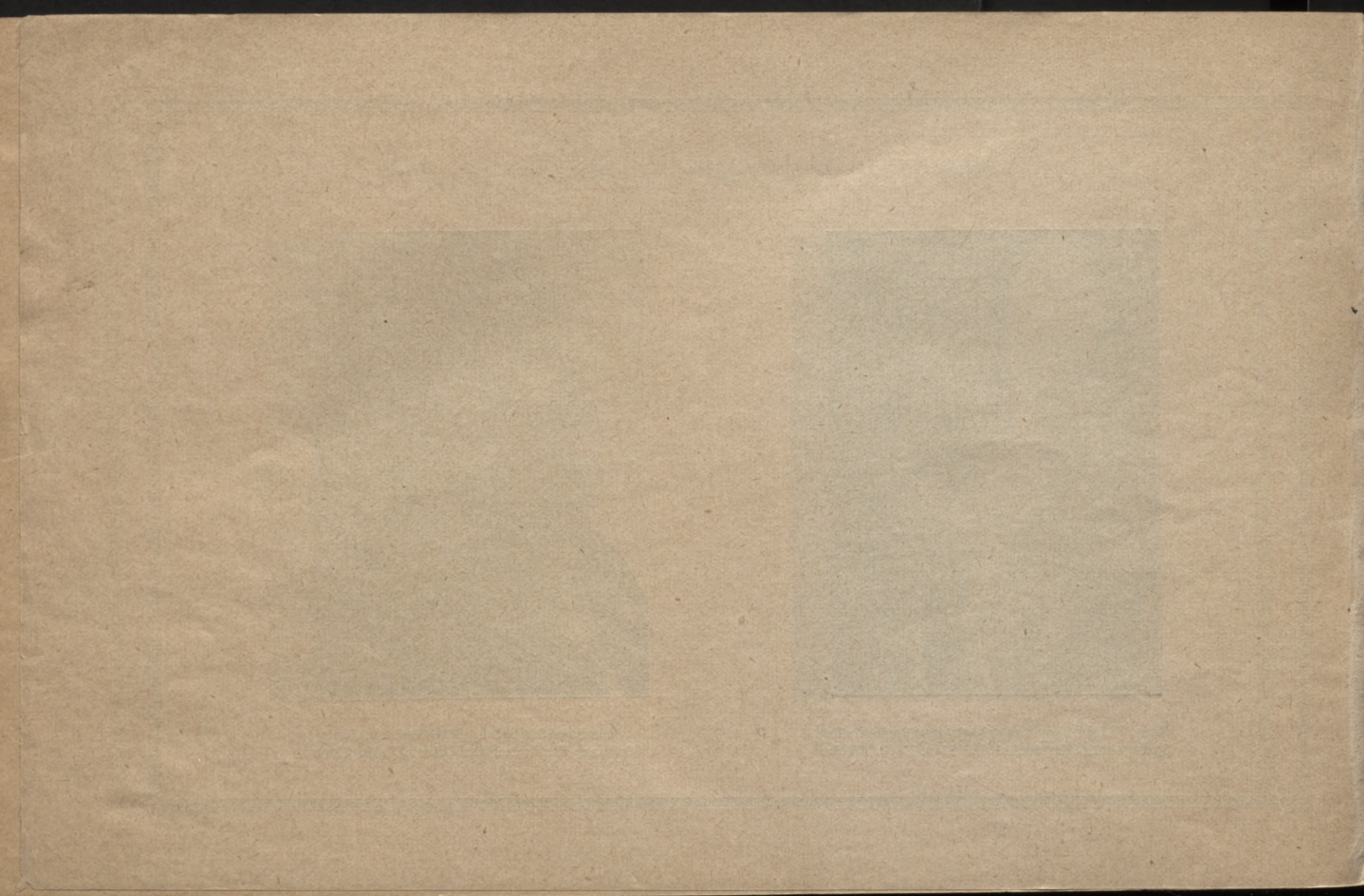
Röm. Katoļu baznīcas bīskaps Rancans
Rancans, Bischof der Röm.-Kath. Kirche

Rom. Katoļu baznīcas arķibīskaps Springovičs
Springowicz, Erzbischof der Röm.-Kath. Kirche

Pareizticīgās baznīcas arķibīskaps Jānis
Johann, Erzbischof der Griech.-Kath. Kirche

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

03061 12932

27/1

